

Чернівецький торговельно-
економічний інститут
Державного торговельно-
економічного університету

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

Міжнародна науково-
практична конференція

24.05.2024

м. Чернівці

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька обласна рада
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Громадська організація «Інститут сучасних інформаційних досліджень»
Університет ім. Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту державного
управління (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет менеджменту безпеки (м. Кошице, Словаччина)
Університет Трансмонтани і Верхнього Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**24 травня 2024 року
м. Чернівці (Україна)**

Чернівці
Технопарк

2024

УДК 330:336:364+332.14
Ф59

Ф59 *Фінансово-економічні, соціальні та правові аспекти розвитку регіонів: загрози та виклики* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 24 травня 2024 р. Чернівці : Технодрук, 2024. 432 с. ISBN 978-617-8034-47-4

Весь період з початку повномасштабного вторгнення росії є для українців безперервним часом загроз та викликів абсолютно в усіх сферах економіки нашої країни. Розвиток фінансово-економічної, соціальної та правової сфер у цей непростий час потребує нових підходів та інновацій.

У збірнику досліджено фінансову політику розвитку регіонів України у період воєнного стану. Особливу увагу приділено питанням інформаційної та економічної безпеки розвитку регіонів і проблемам протидії корупції, фінансовим та економічним злочинам. Висвітлено аспекти розвитку обліку, аналізу й аудиту в умовах регіональної інноваційної трансформації соціально-економічних систем. Розглянуто євроінтеграційні процеси в менеджменті, маркетингу та міжнародній логістиці. Для розвитку туризму запропоновано запровадити інновації в готельно-ресторанній сфері.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями.

УДК 330:336:364+332.14

Роботи надруковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

Підписано до друку 06.05.2024 р.

ISBN 978-617-8034-47-4

© ЧТЕІ ДТЕУ, 2024
© Технодрук, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. Фінансова політика регіонального розвитку: пріоритети, тенденції, напрями реалізації

Hnatyshena Iryna, Kardynal Serhij FINANCIAL AID FROM GERMANY TO UKRAINE IN THE WAR	12
Борисенко Володимир, Борисенко Дмитро СИСТЕМНА ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРИ ОБГРУНТУВАННІ НАПРЯМІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	16
Вдовічен Анатолій, Чорновол Алла НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ	20
Drin Iryna, Chornovol Alla, Rylieiev Serhii CREATING A PORTFOLIO OF FINANCIAL PAYMENT OBLIGATIONS IN TERMS OF TODAY'S RISKS	24
Ігнатенко Тетяна, Юхненко Марія ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ	28
Конєва Ірина, Ворожко Костянтин МОБІЛЬНИЙ БАНКІНГ В УКРАЇНІ	31
Кучерівська Софія ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ ТА ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ СТИХІЙНИХ ЛИХ І ТЕХНОГЕННИХ АВАРІЙ	34
Кучмійова Тетяна, Слободян Тетяна РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК КЛЮЧОВОГО ЧИННИКА УСПІШНОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	37
Макогон Валентина ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	41
Малярчук Олексій «ДІЯ» ЯК ЕФЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ	44
Підлипна Радміла, Індус Катерина ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	50
Радіонов Юрій ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ В УМОВАХ ВІЙНИ	53

Редзюк Євгеній ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ВІД ЄС «UKRAINE FACILITY»	58
Смочко Валерія, Юрченко Ярина ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИХ ІНДИКАТОРІВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ДЕРЖАВИ	64
Грицюк Ілля, Табенська Юлія ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ: НОВІ ПРАВИЛА ТА ВИКЛИКИ	69
Томнюк Тетяна НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	72
<i>СЕКЦІЯ II. Розвиток обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в умовах регіональної інноваційної трансформації соціально-економічних систем</i>	
Ciobanu Ghenadie, Bagrii Konon ACCOUNTING IN ROMANIA VS UKRAINE: COMPARISON AND MAIN DIFFERENCES	76
Moshkovska Olena, Bozhko Dariia, Vitkovska Kateryna HISTORICAL ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING IN JAPAN	81
Moshkovska Olena, Yakymenko Viktoria PECULIARITIES OF TAXATION IN GERMANY	86
Багрій Конон РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ХМАРНИХ СЕРВІСАХ	90
Бегун Світлана ВАЖЛИВІСТЬ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	93
Безверхий Костянтин ЗВІТНІСТЬ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЇЇ АУДИТ: ЕМПІРИЧНИЙ ДОСВІД КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ КАНАДИ	97
Гайдучок Тетяна ФОРЕНЗІК-КОНТРОЛЬ: ЗАХИСТ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТА ВИЯВЛЕННЯ ШАХРАЙСТВА	101
Гресь Наталія ЗАУВАЖЕННЯ ДО ОБОВ'ЯЗКОВИХ РЕКВІЗИТІВ ТИПОВОЇ ФОРМИ ЗВІТУ ПІЗДВІТНОЇ ОСОБИ	106

Гут Любов СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	110
Ігнатенко Тетяна, Розумець Яна ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТОВАРІВ В ОПТОВІЙ ТОРГІВЛІ	114
Ігнатенко Тетяна, Черненко Марія ЗМІНИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	118
Ігнатенко Тетяна, Шамрай Софія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	122
Ігнатенко Тетяна, Шишкіна Марина ВИКОРИСТАННЯ ОБЛІКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	126
Лалакулич Марія, Рибаківа Леся ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ, КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ	130
Маначинська Юлія, Боднарюк Дмитро РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В АГРОБІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ	133
Маначинська Юлія, Капра Яна МОНІТОРИНГ ОПЕРАЦІЙ З ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ АГРАРНИХ СУБ'ЄКТІВ: ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ	136
Маначинська Юлія, Макарчук Богдан УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	139
Маначинська Юлія, Мацків Євгеній УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ДОХОДІВ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЇХ ЗМІНИ В АГРОСЕКТОРІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ	142
Маначинська Юлія, Ніколаєнко Юлія ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АГРОСЕКТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ	146
Маначинська Юлія РОЗВИТОК ОБЛІКУ В СИСТЕМІ МСО ТА ПРОФЕСІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ: ЦИФРОВИЙ АСПЕКТ	149
Маначинська Юлія, Фірчук Марія БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	152

Мошковська Олена ЗАВДАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	155
Мустеца Ірина, Угрин Сергій УДОСКОНАЛЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ У СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	160
Мустеца Ірина, Фербей Галина «КВС. ОБЛІК БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ» – СУЧАСНА ПРОГРАМА ДЛЯ ОБЛІКУ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	164
Мустеца Ірина, Фірчук Марія БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УКРАЇНІ	168
Назаренко Олександр МІСІЯ ФОРЕНЗИКУ ПРИ ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СУБ'ЄКТА	172
Підлипна Радміла, Підлипний Юрій ЗАСТОСУВАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ ДЛЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА	176
Позняковська Наталія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	181
Рибакова Леся, Галас Іванна ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ТРАКТУВАННЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА СТРУКТУРА	184
Савченко Наталія, Савченко Роман ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	187
Семенова Світлана КОДЕКС ЕТИКИ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ У ПРОТИДІЇ GREENWASHING	191
Столяр Людмила, Яцко Таїсія ВАЛЮТНИЙ КОНТРОЛЬ: ОБМЕЖУВАЛЬНІ ТЕРМІНИ РОЗРАХУНКІВ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЯХ	195
Сук Петро РОЗРАХУНОК АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ ДОХОДУ ВІД ІНШОЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	200
Тютюнник Юрій, Тютюнник Світлана ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ В ОЦІНЮВАННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	205

Хомин Петро РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ЧИ ІЛЮЗІЇ?	209
Югас Еріка, Симочко Марія ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	212
Яловега Людмила, Лега Ольга, Прийдак Тетяна СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	216
Ярмолук Олена ПОДАТКОВА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	221
<i>СЕКЦІЯ III. Євроінтеграційні процеси в менеджменті, маркетингу та міжнародній логістиці</i>	
Vdovichena Olha, Krymska Anna DEVELOPMENT AND CHALLENGES OF IMPLEMENTATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN THE SPHERE OF DIGITAL MANAGEMENT	226
Peniuk Valeriia ASSESSMENT OF PERSONNEL POTENTIAL OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF WAR	230
Бедзир Володимир ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ	233
Бозуленко Олена МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ДО СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	237
Верстяк Оксана КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА РЕГІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ	243
Григорук Ірина СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАЛУЗЕВОГО РОЗВИТКУ	246
Долга Галина СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРО- МОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	252
Зеленюк Оксана, Лошенюк Ірина СТРАТЕГІЯ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	256

Кифяк Олександр, Кифяк Василь ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ ЕКОНОМІКИ ПРИКОРДОННОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ВІЙНИ	261
Рошко Наталія, Калинович Андрій ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	264
Урсакий Юлія РОЛЬ КОРПОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ В ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	268
Хитрова Ольга МІЖНАРОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	271
Чаплінський Юрій ЦИФРОВИЙ МАРКЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА	275
Чичун Валентина УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИМИ ЗМІНАМИ – НЕОБХІДНА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	278
Шимко Алла КОБРЕНДИНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ БРЕНДІВ	282

*СЕКЦІЯ IV. Інформаційна та економічна безпека
розвитку регіонів*

Joukes Veronika, Gonçaves Hermínia, Pirra António ERASMUS+ PROJECT LEARNVIL AS DRIVING FORCE FOR LOCAL DEVELOPMENT IN THE RURAL VILLAGE VILA MARIM (PORTUGAL)	286
Senfeng Zheng, Koblianska Inna SUCCESSFUL BUSINESS STRATEGIES IN THE TIME OF DIGITAL TRANSFORMATION	290
Біленчук Петро, Малій Микола СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗАГРОЗАМ У СУЧАСНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ СВІТІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ТА СВІТОВИЙ РІВЕНЬ	293
Витоптова Вікторія АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ПРОБЛЕМИ І ВИКЛИКИ	296

Гармаш Сергій КАДРОВА БЕЗПЕКА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	301
Корольок Юрій, Вдовічен Анатолій ПЕРСПЕКТИВИ БЛОКЧЕЙН-ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	304
Маначинська Юлія, Угрин Сергій ОЦІНКА ЗАПАСІВ АГРОСЕКТОРУ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ	308
Проць Наталія, Костенюк Тарас МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	311
Хилько Іван ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	315

*СЕКЦІЯ V. Інновації в готельно-ресторанній сфері
як рушійна сила туристичного бізнесу*

Брикова Тетяна ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ: ВІД АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДО ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	318
Гищук Роман, Крецький Олександр УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ СПОЖИВАЧІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ПОСЛУГ РЕКРЕАЦІЇ ТА ГОСТИННОСТІ В КРИЗОВІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	322
Кравченко Михайло, Романовська Ольга ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	326
Москвічова Олена, Теплюк Карина ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД	330
Науменко Наталія ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕСТОРАННОГО РИНКУ УКРАЇНИ НА ДРУГОМУ РОЦІ ВІЙНИ	335
Незвещук-Когут Тетяна АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЇ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	339
Паламарек Каріна ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СФЕРИ ГОСТИННОСТІ ПІД ВПЛИВОМ КРИЗОВИХ ЯВИЩ	346

Черчик Лариса, Кувіка Ганна 350
ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ

СЕКЦІЯ VI. Проблеми протидії корупції, фінансовим та економічним злочинам у період воєнного стану

Басиста Ірина 354
ГЕНОЦИДНИЙ УМИСЕЛ РОСІЇ ЩОДО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Богатирьов Андрій 357
КРИМІНАЛІСТИЧНА ТИПОЛОГІЯ РОЗКРАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Богатирьов Іван, Марчук Валерій 363
КОРУПЦІЯ ЯК ПЕРМАНЕНТНИЙ ЧИННИК РУЙНУВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ В УКРАЇНІ

Гольдберг Наталя, Берташ Андрій 367
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Драган Іван, Шкапін Денис 372
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Когутич Іван 377
БЕБ У СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ: ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Обіход Тетяна, Біленчук Петро 383
СТАН БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Перелигіна Раїса, Кушнір Станіслав 386
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ І ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ

Певцова Олена 390
ПРОБЛЕМА ПРОТИДІЇ СЕРІЙНИМ ВБИВСТВАМ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Пиріг Ігор 394
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Юрій Королук, д.н.д.у., професор,
Анатолій Вдовічен, д.е.н., професор,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ПЕРСПЕКТИВИ БЛОКЧЕЙН-ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Незаперечним фактом є суттєвий, революційний вплив технологічних інновацій на розвиток усіх сфер життєдіяльності суспільства. Яскравим прикладом цього є поширення винайденої у 1991 році Стюартом Хабером і В. Скоттом Сторнеттою технології блокчейн.

У технічному розумінні блокчейн – це децентралізована технологія транзакційної бази даних, яка полегшує перевірені, стійкі до втручання транзакції, узгоджені у великій кількості мереж [1]. Вся інформація такої мережі організовується у вигляді послідовних, сформованих поетапно блоків, які неможливо змінити без згоди усіх учасників (вузлів).

У функціональному розумінні блокчейн – засіб, що надає користувачам впевненість у тому, що електронна інформація (наприклад, сертифікат) не була підроблена [2]. При чому під час перевірки не використовується центральний орган чи інший головний регулятор, мережа є самоорганізованою і працює на консенсусі (згоді) всіх учасників.

Таким чином блокчейн дає дві потужні переваги учасникам мережі:

- криптографічний, колективний і незалежний захист від ретроспективних маніпуляцій з мережею та її інформацією;
- залучення кожного учасника мережі до її управління і підтримки, шляхом заохочення узгодженості бази даних наявних у кожного користувача під час перевірки нових транзакцій (змін інформації мережі).

У 2009 році Сатоші Накамото опублікував віховий білий документ, що визначив головні тенденції розвитку блокчейн [3]. Науковець розкрив головний потенціал блокчейн як методу економічної децентралізації, який означав, що ніхто ніколи нічого не контролюватиме, а все буде працювати на цифровій довірі та рівності усіх контрагентів. Глобальна економічна криза 2008-2009 року підтвердила такі прогнози на прикладі успіху блокчейн мережі біткоїн. Недовіра до центральних урядових регуляторів та класичної банківської системи сприяли потужній капіталізації біткоїна, яка навіть на даний час б'є усі рекорди. Саме тому сьогодні найбільш успішною і масовою сферою реалізації блокчейн є фінансовий сектор. Сотні криптовалютних мереж блокчейн надають користувачу можливість капіталізувати реальні кошти в криптовалюту, здійснювати численні транзакції чи біржові курсові операції з подальшою рекапіталізацією без жодних географічних чи вартісних обмежень.

Окрім прямого впливу на світову фінансову систему та вторинних наслідків, пов'язаних із товарно-грошовим обміном, де головним платіжним засобом є криптовалюта, блокчейн використовується і в інших сферах. За результатами досліджень турецьких науковців [2] структура використання технології блокчейн наступна: фінансовий сервіс – 46%, індустриальне виробництво – 12%, паливно-енергетичний комплекс – 12%, охорона здоров'я – 11%, урядові організації – 8%, ритейл і споживання – 4%, медіа і розваги – 1%.

Інтеграція технології блокчейн у функціональні процеси вказаних сфер є наслідком переваг децентралізації, покращеної безпеки передачі даних, прозорості і довіри, смарт-контрактів (наднадійних протоколів виконання угод між вузлами мережі). З іншого боку, така комплексна перспективність блокчейн у багатьох сферах призвела до появи нового явища – блокчейн економіки, як явища міграції багатьох процесів класичної економіки в мережі блокчейн.

Україна перебуває у стані війни проти російського загарбника, де агресії ворога зазнають усі сфери життєдіяльності нашого суспільства. Окрім військових та фізичних втрат, суттєвих ризиків зазнають бізнес-процеси, фінансовий сектор, логістичні ланцюги та інші сфери економіки. Окремо слід виділити загрозу інформаційній складовій забезпечення економіки. Успішний розвиток урядових онлайн-сервісів, платіжних систем, баз та сховищ даних різних рівнів та відповідальних утримувачів із їх широким доступом до мережі Інтернет створив ситуацію критичної вразливості національної економіки у випадках кіберінцидентів, зламів та інших видів кіберагресії. Множина інструментів кібервпливу на інформаційну складову бізнес-процесів передбачає, окрім тотального виведення з ладу інформаційної інфраструктури, спотворення інформації, її викрадення, використання в злочинних намірах, компрометація тощо.

У вказаних умовах технологія блокчейн володіє високим потенціалом зменшення ризиків реалізації кіберінцидентів при її інтеграції в інформаційне забезпечення бізнес-процесів. Децентралізація, довіра усіх учасників мережі і надійний криптозахист обміну інформацією є унікальною перевагою блокчейн в умовах кібероборони секторів економіки. З іншого боку, відкритість технології та порівняно низький ресурсний поріг впровадження потенційно сприятиме широкому і швидкому розгортанні мереж блокчейн на базі наявного апаратного забезпечення різних учасників національної економіки.

Однак на сьогодні відсутні конкретизовані урядові програми чи ініціативи впровадження блокчейн в роботу секторів економіки. Однією з причин є брак науково-аналітичних праць вітчизняних вчених та недостатня кількість підготовлених фахівців, здатних до розвитку та впровадження таких технологій, що безумовно потребує невідкладного вирішення на рівні вітчизняних наукових установ та закладів вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Glaser F. (2017). Pervasive Decentralisation of Digital Infrastructures: A Framework for Blockchain Enabled System and Use Case Analysis, Proceedings of the 50th Hawaii International Conference on System Sciences, Frankfurt.
2. Sakiz, B., & Gencer, A.H. (2019). Blockchain Technology and its Impact on the Global Economy. International Conference on Eurasian Economies 2019.
3. History of Blockchain Technology: A Detailed Guide. 2020. URL: <https://101blockchains.com/history-of-blockchain-timeline/#prettyPhoto,%20AI%C4%B1nt%C4%B1%20Tarihi>

Yurii Koroliuk, Doctor of Sciences in Public Administration,
Professor,

Anatolii Vdovichen, Doctor of Economic Sciences, Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

PROSPECTS OF BLOCK-CHAIN TRANSFORMATION OF UKRAINE'S ECONOMY

Block chain technology has a high potential for reducing the risks of cyber incidents when it is integrated into the information support of business processes. Decentralization, trust of all network participants and reliable crypto-protection of information exchange are a unique advantage of the block chain in terms of cyber defense of economic sectors. However, there are currently no specific government programs or initiatives to introduce blockchain into the work of economic sectors. One of the reasons is the lack of scientific and analytical works of domestic scientists and the insufficient number of trained specialists capable of developing and implementing such technologies, which definitely requires an urgent solution at the level of domestic scientific institutions and institutions of higher education.